

uw brief van  
nummer  
behandeld door Diane Groeneweg  
doorkiesnummer 050 5339850  
ons kenmerk Z.12000/UIT.07898  
onderwerp Verzoek tot schorsing/vernietiging GS  
besluit 28 juni 2016

bijlage(n)  
Haren, 21 juli 2016

verzonden 21 JUL 2016

Ministerie van Binnenlandse Zaken en  
Koninkrijksrelaties  
T.a.v. de heer dr. R.H.A. Plasterk  
Postbus 20011  
2500 EA 'S-GRAVENHAGE



**Excellentie!**

## **I. Inleiding en verzoek**

Graag vragen wij uw onmiddellijke aandacht voor het volgende.

In de gemeente Haren leeft, onder zowel de bevolking als het bestuur, de sterke en uitgesproken wens de zelfstandigheid als gemeente te behouden. Bij een burgerraadpleging op 19 maart 2014 over het voorlopig besluit om te fuseren met de gemeenten Groningen en Ten Boer heeft 74,5% van de stemgerechtigden een stem uitgebracht. Van dit percentage stemgerechtigden gaf 74,1% aan het niet eens te zijn met dit voorlopige besluit. Ook de politiek in Haren is sinds jaar en dag in ruime meerderheid tegen zo'n herindeling.

Niettemin start GS thans een gedwongen herindelingsprocedure voor de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer. Omdat ieder draagvlak voor zo'n herindeling onder de bevolking in Haren ontbreekt en daarvoor bovendien ook geen dringende aanleiding bestaat, is zo'n afgedwongen herindeling op dit moment onwenselijk, ontijdig en onrechtmatig, zoals in een raadsnotie van 28 juni 2016 is toegelicht.

U heeft de opdracht toe te zien op de zorgvuldigheid en de rechtmatigheid van herindelingen. Dat doet u normaal gesproken met een beoordeling achteraf van het herindelingsadvies. Een toetsing achteraf is echter in dit geval te laat. Vanwege het ontbreken van draagvlak onder bevolking, bestuur en politiek, is deze voorgenomen herindeling immers op voorhand gedoemd te stranden of op een mislukking uit te lopen. Het proces van voorbereiding van het herindelingsadvies en de toetsing daarvan zal niettemin in de komende tijd leiden tot bestuurlijke stagnatie en onrust, juist in een periode waarin bestuurskracht van ons wordt gevergd. Voorkomen moet worden dat Haren in een even schadelijk als zinloos traject wordt gedwongen. Omdat wij op dit moment zelf geen (juridische) mogelijkheden zien om dat te bewerkstelligen, doen wij ter zake een dringend beroep op u.

De raad heeft dan ook op 28 juni 2016 een motie aangenomen waarin u wordt gevraagd in te grijpen en de besluiten van GS van 30 maart jl. (bijlage 1) en 28 juni jl. (bijlage 2), waarmee het Arhi-traject wordt gestart, te vernietigen. Met deze brief geeft het college van burgemeester en wethouders uitvoering aan deze motie.

## **II. Toelichting**

De raad van Haren heeft in een motie van 28 juni 2016 het volgende uitgesproken:

*“Motie bezwaar aantekenen tegen besluit Provincie Groningen d.d. 28 juni 2016, betreffende vervolg provinciale arhi-procedure gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer.*

*De gemeenteraad van Haren, in vergadering bijeen op donderdag 30 juni 2016,*

### **Constaterende dat:**

- *Gedeputeerde Staten van Groningen voornemens zijn een herindelingsontwerp op te stellen tot samenvoeging van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer;*
- *Dit herindelingsontwerp zal worden samengesteld in twee maanden tijd, tijdens het zomerreces;*
- *GS Groningen stellen, in een brief van 28 juni 2016, dat ‘het college van Haren de ‘Verkenning gemeentelijke herindeling Groningen, Haren en Ten Boer’ volledig heeft omarmd en onderschreven;*
- *In het beleidskader gemeentelijke herindeling 2013 wordt gesteld dat Provincies zelf een arhi-procedure kunnen starten indien ‘herindelingsdiscussies tussen gemeenten jarenlang voortduren’ of indien er ‘urgente problemen die alleen kunnen worden opgelost met een herindeling’ spelen;*
- *In het beleidskader gemeentelijke herindeling 2013 wordt gesteld dat bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak van groot belang is en dat een herindeling bij voorkeur ‘van onder’ moet komen;*
- *Er binnen Haren geen bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak is voor een herindeling met Groningen en Ten Boer, gelet op de uitkomst van de burgerraadpleging en de uitslag van de gemeenteraadsverkiezing op 19 maart 2014 en de besluiten van de raad van 14 december 2015 en 15 juni 2016;*
- *In het coalitieakkoord van GS staat dat herindeling niet zal worden opgelegd;*
- *In de brief van 3 december 2015 van GS en het gemeentebestuur van Haren staat dat de Provincie niet eigenstandig gebruik zal maken van haar bevoegdheden als daarvoor geen draagvlak bij de betrokken gemeente bestaat;*

- *GS Groningen Haren de ruimte hebben gegeven om de knelpunten uit het rapport B&A te weerleggen dan wel aan te pakken en om zelf de afweging te maken waar de inwoners van Haren het beste mee gediend zijn, zie brief 15 maart 2016 en besluit GS d.d. 30 maart 2016;*
- *De gemeente Haren naar het oordeel van de raad de knelpunten uit het B&A-rapport voldoende heeft weerlegd dan wel een gedegen basis heeft gelegd voor een oplossing;*
- *De gemeente Haren de financiële bevindingen van Deloitte heeft verwerkt in een ombuigingsopdracht die volledig voldoet aan de vereisten om de financiële kengetallen van Haren weer op orde te brengen;*

***‘Overwegende dat:***

- *De inwoners van Haren in maart 2014 in grote meerderheid hebben laten weten dat er geen draagvlak is voor herindeling met Groningen en Ten Boer (burgerraadpleging en gemeenteraadsverkiezing);*
- *De gemeenteraad in december 2015 en in juni 2016 heeft besloten de zelfstandigheid van Haren te handhaven;*
- *De raden van Groningen en Ten Boer op 22 juni 2016 primair hebben uitgesproken dat voor hen deelname van Haren aan de herindeling niet nodig is;*
- *Het de nadrukkelijke wens van de gemeenten Groningen en Ten Boer is dat de herindeling plaatsvindt als ‘lichte samenvoeging’;*
- *Aan de voorwaarden tot lichte samenvoeging, zoals gesteld in het beleidskader van minister R. Plasterk, zoals gesteld in de kamerbrief van 30 juni 2015, niet wordt voldaan, als Haren bij deze herindeling zou worden betrokken;*
- *Derhalve in dat geval de reguliere Arhi-procedure moet worden gevolgd;*
- *Op geen enkele manier is aangetoond dat de herindeling tussen Groningen en Ten Boer, over de wenselijkheid waarvan beide gemeente het eens zijn, geen doorgang kan vinden en geen succes kan worden zonder deelname van Haren;*
- *GS op geen enkele manier aannemelijk hebben gemaakt, laat staan aangetoond dat een herindeling van Haren met Groningen en Ten Boer in het belang is van de inwoners van Haren;*
- *De raad van Haren op 15 juni 2016 een weloverwogen keuze heeft gemaakt voor het zelf aanpakken van de knelpunten uit het rapport B&A op basis van de uitkomsten van Beterr Haren en een aanvullende financiële taakstelling, omdat hiermee naar zijn overtuiging de inwoners beter worden gediend dan met een herindeling met Groningen en Ten Boer;*

- *GS in hun besluit van 30 maart 2016 noch in hun brief van 28 juni 2016 hebben aangetoond dat sprake is van enige in het beleidskader van 2013 genoemde situatie (jarenlange discussie tussen gemeenten dan wel een urgent probleem dat alleen kan worden opgelost met een herindeling) die een grond kan zijn voor toepassing van artikel 8 Wet arhi met betrekking tot Haren;*
- *GS in hun brief van 28 juni op geen enkele wijze inhoudelijke onderbouwing geven aan de 'feiten' die leiden tot de opvatting dat een zelfstandige gemeente Haren een onvoldoende duurzaam, (financieel) robuuste en bestuurskrachtige toekomst heeft in regionaal perspectief, noch worden de uitkomsten van 'Beterr Haren' en de ombuigingsvoorstellen inhoudelijk besproken en weerlegd;*
- *GS in hun brief van 28 juni 2016 evenmin aantonen dat na uitvoering van het pakket van maatregelen waartoe de raad van Haren op 15 en 20 juni 2016 heeft besloten, sprake zal zijn van een urgent probleem dat alleen met herindeling kan worden opgelost;*
- *GS zelfs in het geheel niet inhoudelijk zijn ingegaan op de oplossingen waartoe de raad van Haren op basis van Beterr Haren en de aanvulling daarop naar aanleiding van de globale toetsing van Beterr Haren door B&A en de rapporten van Deloitte in zijn vergadering van 15 en 20 juni 2016 heeft besloten, hoewel zij zelf hadden gevraagd om een verkenning van de mogelijkheden om als gemeente zelf de knelpunten uit het rapport B&A op te lossen;*
- *Het in de rede had gelegen dat GS, indien zij twijfels hadden over de vraag of Haren het pakket van maatregelen volgens plan zou kunnen uitvoeren, aan Haren de kans had gegeven om vóór, bijvoorbeeld, 1 januari 2019 aan te tonen dat het hiertoe werkelijk in staat is;*
- *Hiervoor des te meer reden is omdat GS zelf in de tweede alinea van hun brief van 28 juni 2016 hebben aangegeven dat het in Beterr Haren geschetste perspectief van een zelfstandig Haren het college aanspreekt, en het GS bekend is dat hiervoor bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak is;*
- *Het door GS op 30 maart 2016 afgedwongen open overleg heeft geresulteerd in een rapport 'Verkenning gemeentelijke herindeling Groningen, Haren en Ten Boer' dat niet middels een officieel collegebesluit door het college van Haren 'volledig is omarmd en onderschreven';*
- *Genoemd rapport op geen enkele wijze aantoont hoe de knelpunten in Haren gaan worden opgelost;*
- *Genoemd rapport op geen enkele wijze inzicht geeft in wat samenvoeging met Groningen de inwoners van Haren concreet gaat kosten en opleveren;*
- *Genoemd rapport door een meerderheid van de gemeenteraad is gekwalificeerd als van onvoldoende meerwaarde voor de inwoners van Haren;*
- *Derhalve niet kan worden aangenomen dat de gemeenteraad van Haren genoemd rapport als basis voor een herindelingsontwerp acceptabel vindt;*

- *Dat het maken van een herindelingsontwerp in twee maanden, tijdens het zomerreces, getuigt van gebrek aan respect voor het onderwerp en voor de inwoners en het gemeentebestuur van Haren en dat deze onbehoorlijke werkwijze leidt tot onzorgvuldigheid;*
- *GS systematisch de democratische spelregels negeren, het standpunt van de Harense bevolking en de gemeenteraad aan de kant schuiven en het begrip 'lokaal bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak' systematisch negeren;*
- *GS het eigen coalitieakkoord schenden en niet handelen volgens de brief van 3 december 2015 (niet eigenstandig ingrijpen);*
- *GS, door het besluit van het gemeentebestuur van Haren de problemen zelf op te lossen, te overrulen, het gemeentebestuur weliswaar niet de jure maar wel de facto onder curatele stelt;*
- *Op geen enkele wijze kan worden gelegitimeerd dat deze, door GS gecreëerde situatie in het belang van de inwoners van Haren zal zijn;*
- *Het besluit van GS geen deugdelijke, dat wil zeggen feitelijke en controleerbare motivering kent;*

**Spreekt uit:**

- *Bezwaar te maken tegen de voortgang van de arhi-procedure op grond van de onzorgvuldige en mogelijk zelfs onrechtmatige wijze;*

**Verzoekt het college:**

- *Bij de Provincie (GS en PS) deze inhoudelijke en procedurele bezwaren kenbaar te maken (zie bijlage 3);*
- *Bij de minister van BZ bezwaar aan te tekenen tegen de wijze waarop GS Groningen de arhi-procedure in maart in gang heeft gezet en deze thans wil doorzetten en daarbij aandacht te besteden aan: alle vormen van motiveringsgebreken, negeren van draagvlak, (on)zorgvuldigheid, (on)rechtmatigheid, inconsistentie (coalitieakkoord en brief 3 december 2015) en het ontbreken van goedkeuring door de gemeenteraad;*
- *De minister te verzoeken het besluit van GS te schorsen en voor te dragen voor vernietiging;*
- *Juridisch advies in te winnen van een onafhankelijk juridisch adviseur, alvorens te besluiten deel te nemen aan het overleg dat moet leiden tot het opstellen van een herindelingsontwerp;*
- *De raad in te lichten wanneer het advies ontvangen is en voordat overleg gestart wordt. Mocht besloten worden aan het overleg deel te nemen, dan onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat het besprokene volledig met de raadsleden wordt gedeeld.*
- *Onverminderd uitvoering te geven aan Beterr Haren en de ombuigingsoperatie zoals vastgesteld op 20 juni 2016;*

*en gaat over tot de orde van de dag.*

*De fracties van D66, Gezond Verstand Haren en CDA"*

De raad is op deze gronden van oordeel dat de herindeling niet aan de daaraan te stellen criteria voldoet.

Uit zowel artikel 124 Grondwet als artikel 5 van het Europees Handvest inzake lokale autonomie vloeit voort dat wijzigingen van plaatselijke gebiedsgrenzen niet aangebracht dienen te worden zonder te luisteren naar de stem van de plaatselijke gemeenschappen die het aangaat. Aan die lokale stem komt derhalve zwaarwegende betekenis toe. Uiteraard kunnen er redenen zijn niettemin anders te besluiten, die redenen moeten dan wel voldoende overtuigend en voldoende dringend zijn om te rechtvaardigen dat aan ons heldere en uitgesproken standpunt én dat van de Harense bevolking voorbij zou worden gegaan. Uit het voorgaande volgt dat dergelijke redenen er niet zijn en ook door GS niet worden aangedragen.

Ook uw Beleidskader gemeentelijke herindeling erkent het bestaan van draagvlak als een kritische succesfactor voor een herindeling. Eerst onder bijzondere omstandigheden is ingrijpen door de provincie gerechtvaardigd. Het gaat hierbij om situaties waarin een herindeling door gemeenten wordt gewenst of urgent is, maar gemeentebesturen geen overeenstemming bereiken over de wijze waarop:

*“Het kabinet heeft een voorkeur voor herindelingsvoorstellen die op de steun van alle betrokken gemeenten kunnen rekenen. Herindelingsadviezen van onderop, die bij de gemeenten zelf vandaan komen, worden daarom door het kabinet toegejuicht.*

*Wel wil het kabinet voorkomen dat herindelingsdiscussies tussen gemeenten jarenlang voortduren, zonder reëel zicht op een bevredigende uitkomst. Provincies kunnen in dergelijke gevallen en in gevallen waar naar het oordeel van de provincie urgente problemen spelen die alleen opgelost kunnen worden met een herindeling, het initiatief nemen in het gesprek over versterking van de gemeentelijk bestuurskracht en wanneer nodig zelf een arhi-procedure starten. Dat betekent een verruiming van de provinciale rol ten opzichte van het Beleidskader gemeentelijke herindeling uit 2011. Deze verruiming past bij de algemene verantwoordelijkheid die de provincies hebben voor de kwaliteit van het lokaal bestuur”*

(...)

*“De gekozen indeling kent bij voorkeur de steun van alle gemeenten en gemeenteraden en van de betrokken inwoners (lokaal bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak). Het kabinet wil echter bij herindelingen voorkomen dat door één gemeente feitelijk een veto kan worden uitgesproken over een herindeling waar andere gemeenten groot belang bij hebben, of die een positieve bijdrage levert aan de regionale bestuurskracht, danwel de regionale bestuurlijke verhoudingen (regionaal draagvlak). Het kabinet wil bovendien voorkomen dat herindelingsdiscussies tussen gemeenten jarenlang*

*voortduren, zonder reëel zicht op een bevredigende uitkomst of dat urgente herindelingen niet doorgaan, omdat één van de andere gemeenten geen steun aan de herindeling geeft (...). Het draagvlak voor een herindeling wordt door het kabinet daarom vanuit de regionale opgave en verhoudingen bekeken. Het kabinet kijkt dus niet alleen naar het draagvlak bij de direct betrokken gemeenten en hun inwoners, maar ook naar de opvatting van de provincie en de buurgemeenten.”<sup>1</sup>*

*“Tegelijkertijd blijkt dat het voorkomt dat gemeenten het eens zijn over de noodzaak tot versterking van hun bestuurskracht, maar het niet eens worden over de wijze waarop dit moet plaatsvinden. Als na jarenlange discussie blijkt dat het gemeenten onderling niet lukt om in dergelijke situaties tot een voorstel te komen, past het dat de provincie een knoop doorhakt. Voor de regio als geheel is het niet goed als een discussie over herindeling jarenlang blijft duren zonder reëel zicht op een uitkomst. Daarnaast heeft de provincie een eigenstandige verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het lokaal bestuur te waarborgen. De invulling van deze verantwoordelijkheid kan voor de provincie aanleiding zijn zelf een modererende rol te nemen in gesprekken over gemeentelijke herindeling.”<sup>2</sup>*

Een dergelijke situatie doet zich echter niet voor. Er is geen sprake van een door de betrokken gemeenten gedeelde wens om tot een herindeling met Haren te komen. Er is ook geen sprake van enige gebleken urgentie voor zo'n herindeling. Evenmin is sprake van vastgelopen, jarenlange besprekingen tussen Haren, Ten Boer en Groningen. Aldus wordt op geen onderdeel voldaan aan de voorwaarden waaronder GS zouden kunnen en behoren te interveniëren.

Ook naar de vorm voldoet de herindelingsvariant waarop GS aanstuurt niet aan de daarvoor geldende voorwaarden. GS wenst immers een lichte samenvoeging, waarbij de gemeente Groningen blijft bestaan. Blijkens de door u gehanteerde toepassingscriteria is voor een lichte samenvoeging echter voorwaardelijk dat daarover overeenstemming bestaat tussen de gemeenten. Daarvan is in dit geval echter geen sprake. Haren wenst helemaal geen samenvoeging en zeker ook geen "lichte".

Vanwege het feit dat Haren door dit ontijdige ingrijpen van GS wordt gedwongen daaraan deel te nemen kan ook geen sprake zijn van een werkelijk "open overleg", waarin wij de belangen van Haren voldoende kunnen behartigen. Aangezien dat overleg immers wordt ingegaan met het – voor alle overige deelnemers – onwrikbare uitgangspunt dat Haren uiteindelijk toch zal moeten buigen voor het machtswoord van de provincie, bestaat geen echte ruimte voor overleg en debat over alternatieven op basis

---

<sup>1</sup> Kamerstukken 28 750, vergaderjaar 2012/2013, nr. 53, p.3

<sup>2</sup> Brief van minister Plasterk d.d. 27 juni 2013 aan alle colleges van GS en B&W, kenmerk 2013-0000351020

van uitgewisselde argumenten. De raad vreest, anders gezegd, dat Haren in deze gedwongen situatie *de facto* voor spek en bonen aan tafel zit. In elk geval maakt deze herindeling op deze manier een "valse start".<sup>3</sup>

### III. Conclusie

Om vorenstaande redenen is, naar het stellige oordeel van de raad, het opstarten van een arhi-procedure op dit moment in strijd met de wet en het algemeen belang. Als GS, ondanks de bemoeienis die van u gevraagd wordt, niet vrijwillig op hun schreden zouden willen terugkeren, kunt u de aan-gehechte besluiten van GS om die reden schorsen of vernietigen, zo volgt uit artikel 261 Provinciewet en uw Beleidskader schorsing en vernietiging.<sup>4</sup> U zou dat ook behoren te doen, gelet op de daarmee gemoeide belangen en de ondubbelzinnige wens van bevolking en de politiek van Haren.

Wij verzoeken u dan ook met klem om dit besluit van GS te vernietigen of, in elk geval voorlopig, te schorsen. Het spreekt, tot slot, voor zich dat wij graag bereid zijn de ontstane situatie nader mondeling toe te lichten.

Graag zeggen wij u dank voor de aan deze brief te besteden aandacht.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders,

  
mr. M.P. de Wilde,  
directeur/gemeentesecretaris

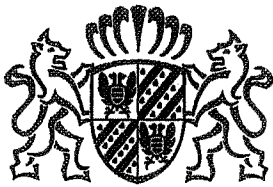
  
P. van Veen,  
burgemeester

---

<sup>3</sup> H. Doornhof, De voorbereiding van een gemeentelijke herindeling, Gst. 2009,21

<sup>4</sup> Kamerstukken II 2009/2010, 32389, 5,





provincie  
groningen

Gedeputeerde Staten

Aan de raden en colleges van Burgemeester en  
Wethouders van de gemeenten  
Groningen  
Haren  
Ten Boer

Gemeente Haren		
Zaaknr:	12041	
Doc.nr:	10743	
1 APR 2016		
BMO		Raad
Ontw.		Dir.
Publ.Z.		Burg.
ID		Weth.

Datum : 30 MAART 2016  
 Briefnummer : 2016-18.088/13extra/A.1, BJC  
 Zaaknummer : 625035  
 Behandeld door : E.P. Pol  
 Telefoonnummer : (050) 316 4549  
 Antwoord op :  
 Bijlage : 1  
 Onderwerp : Start Arhi-procedure voor de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer

Geachte raad, geacht college,

In onze brief van 1 september 2015 (2015-38.408/36/A.12, BJC) hebben wij aangegeven, dat gemeenten primair zelf verantwoordelijk zijn voor versterking van hun bestuurskracht, voor het vinden van oplossingen om de huidige (en toekomstige) taken en maatschappelijke opgaven goed aan te kunnen. Wij laten het daarom in beginsel ook aan de gemeenten zelf over om voorstellen tot gemeentelijke herindeling te doen. Van alle gemeenten in onze provincie mag worden verwacht dat zij kunnen aantonen dat hun keuzes met betrekking tot de bestuurlijke toekomst robuuste, bestuurskrachtige gemeenten in regionaal perspectief opleveren. Wij hebben als provinciaal bestuur echter ook een verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het lokaal en regionaal bestuur in onze provincie.

De provinciale rol bij gemeentelijke herindelingen staat ook beschreven in het Beleidskader gemeentelijke herindeling (28 mei 2013). Herindelingsvoorstellen in onze provincie worden getoetst aan de criteria in dit Beleidskader en de aanvullende provinciale criteria, die beide zijn opgenomen in Bijlage 1 van de 'Visie op de bestuurlijke organisatie van de provincie Groningen', die op 25 september 2013 door Provinciale Staten zijn vastgesteld.

Eén van de criteria in het Beleidskader is 'duurzaamheid': "De nieuwe gemeente hoort duurzaam in staat te zijn de gemeentelijke taken (zelfstandig) uit te voeren. Voorkomen moet worden dat de nieuwe gemeente binnen afzienbare termijn wederom bij een herindeling wordt betrokken, en aldus van de ene in de andere herindelingsdiscussie terecht komt. Die mogelijkheid wordt niet alleen bepaald door omstandigheden binnen de nieuwe gemeente, maar ook door haar directe omgeving. De duurzaamheid van een nieuw gevormde gemeente heeft nadrukkelijk ook een regionaal aspect, dat wil zeggen dat afwegingen met betrekking tot duurzaamheid ook in een regionale context inzichtelijk moeten worden gemaakt in een herindelingsadvies. Ten aanzien van een herindelingsvoorstel zal dus ook vooraf moeten worden getoetst of sprake is van andere gemeenten die bij het herindelingsproces betrokken zouden moeten worden."

Na de presentatie van het rapport 'Grenzeloos Gunnen' (28 februari 2013) heeft de gemeente Haren zich meerjarig georiënteerd op haar bestuurlijke toekomst. Gaandeweg het proces heeft deze gemeente haar koers diverse malen gewijzigd en zelf vraagtekens geplaatst bij de duurzaamheid, ook wel toekomstbestendigheid van de gemeente. Op 14 december 2015 heeft de raad van Haren desalniettemin het besluit genomen om de zelfstandige status van de gemeente te willen continueren. Ook heeft de raad



een amendement aangenomen om dit besluit in de richting van de provincie nader te onderbouwen. Op 15 december 2015 zijn het college van Haren en de verantwoordelijke portefeuillehouder P. Brouns met elkaar overeengekomen om samen een extern onderzoek naar de onderbouwing uit te laten voeren, gebaseerd op de voornoemde toetsingscriteria.

Het rapport 'Verkenning zelfstandigheid gemeente Haren' is begin maart jl. door het bureau B&A afgerond. In het rapport wordt de centrale onderzoeksvraag "Heeft de gemeente Haren zelfstandig een robuuste en bestuurskrachtige toekomst in regionaal perspectief?" beantwoord met "Nee, tenzij". Deze uitkomst maakt het nodig dat de gemeente Haren de mogelijke oplossingsrichtingen voor de geconstateerde knelpunten op korte termijn nader gaat onderzoeken.

Gezien de ernst en de reikwijdte van de conclusies in het rapport, hebben wij in een overleg met het college van Haren op 7 maart jl. en bij brief van 15 maart jl. het college van Haren meegegeven om bij de nadere verkenning nadrukkelijk ook in overleg te treden met de omgeving om te bezien hoe de geconstateerde knelpunten van Haren kunnen worden aangepakt. Op grond van het rapport en onze kennis van de regionale context en ontwikkelingen, kan dit in onze ogen in dit stadium alleen nog op zinvolle wijze gestalte krijgen in overleg met de gemeenten Groningen en Ten Boer.

Wij hebben daarbij tevens gemeld dat de gemeenten Groningen en Ten Boer inmiddels met de voorbereidingen van de wettelijke herindelingsprocedure zijn gestart. De gemeenten Groningen en Ten Boer zijn voornemens om na het zomerreces 2016 in dat kader formele en onomkeerbare stappen met elkaar te zetten. Wij hebben de gemeente Haren daarom gevraagd uiterlijk op 1 juni a.s. een brief aan ons te zenden, waarin een nadere uitwerking alsmede een tijdpad wordt gegeven voor de vervolgstappen en concrete maatregelen om de knelpunten structureel op te lossen en de voortgang daarvan te monitoren.

Het rapport 'Verkenning zelfstandigheid gemeente Haren' is op 21 maart jl. in de raadscommissie van Haren besproken. De raadscommissie heeft aangegeven dat het kritische rapport van B&A geen nadere besluitvorming van de raad vraagt. De raadscommissie heeft ingestemd met het voorstel van het college om de komende maanden de conclusie "Nee, tenzij" aan de hand van de aanbevelingen in het rapport om te buigen naar een "Ja, het kan". Het plan van aanpak dat daartoe in de commissievergadering is gepresenteerd zal voor 1 juni a.s. worden uitgevoerd. De raad heeft het college bij de uitvoering meegegeven met alle buurgemeenten het gesprek aan te gaan om te bezien op welke wijze en met welke gemeenten men de noden van de gemeente Haren kan oplossen.

Wij stellen daarmee vast dat de gemeente Haren geen gehoor geeft aan onze oproep. Tevens stellen wij vast, dat er in het licht van de voorgenomen herindeling van de gemeenten Groningen en Ten Boer, onomkeerbare stappen gezet moeten gaan worden om de beoogde herindelingsdatum van 1 januari 2019 op verantwoorde wijze te halen. Indien op 1 juni 2016 blijkt dat de gemeente Haren de noden niet op een adequate, duurzame en regionaal evenwichtige wijze kan oplossen, is het feitelijk niet meer mogelijk om bij lopende herindelingstrajecten aan te sluiten en zijn er dus voor de gemeente Haren geen alternatieve keuzes meer voorhanden. Dat is onwenselijk vanuit het perspectief van het belang van haar inwoners.

In het licht van bovenstaande zien wij ons genoodzaakt om het gesprek tussen de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer zelf actief op gang te brengen. Daarom kondigen wij met deze brief de start van het zogeheten open overleg met deze gemeenten aan. Een open overleg als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi). Deze stap is erop gericht om samen met de gemeenten te verkennen of in het belang van de inwoners van deze gemeenten gekomen kan worden tot een duurzame en bestuurskrachtige oplossing in regionaal perspectief, die op zoveel mogelijk draagvlak kan rekenen.

Wij delen u derhalve hierbij mee dat wij het besluit hebben genomen om vanaf heden een provinciale Arhi-procedure te starten voor de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer. Dit besluit is als bijlage bij deze brief bijgevoegd.



Deze procedure start met het open overleg. Wij hechten er aan om het open overleg zowel met de colleges als met (delegaties van) de raden te voeren. Het open overleg duurt maximaal 6 maanden. Wij zullen uw raad en college zo spoedig mogelijk nader informeren over het vervolgproces en zullen op korte termijn een startbijeenkomst plannen, waarin wij onder ander de procedure nader toelichten.

Met de start van de provinciale Arhi-procedure hebben wij de werkzaamheden in verband met de voorbereiding van een wijziging van de grenzen van de gemeenten ter hand genomen. Gemeentebesturen mogen op grond van artikel 5, vierde lid, van de Wet arhi "geen voorbereidingen treffen voor een wijziging van de grenzen van de gemeente na het tijdstip waarop gedeputeerde staten hebben medegedeeld dat door hen werkzaamheden ter hand zijn genomen in verband met de voorbereiding van een wijziging van de grenzen van de gemeente".

Wij gaan er van uit u, voor het moment, met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan Provinciale Staten.



## GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 30 maart 2016

Zaaknr. : 625035

Corr. nr. : 2016-19.034/13extra/A.1, BJC

Verzonden: **30 MAART 2016**

Overwegende dat:

- wij in onze brief van 1 september 2015 (2015-38.408/36/A.12, BJC) aan Provinciale Staten hebben aangegeven, dat gemeenten primair zelf verantwoordelijk zijn voor versterking van hun bestuurskracht, voor het vinden van oplossingen om de huidige (en toekomstige) taken en maatschappelijke opgaven goed aan te kunnen, en van gemeenten in onze provincie mag worden verwacht dat zij kunnen aantonen dat hun keuzes met betrekking tot de bestuurlijke toekomst robuuste, bestuurskrachtige gemeenten in regionaal perspectief opleveren;
- wij als provinciaal bestuur ook een verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het lokaal en regionaal bestuur in onze provincie hebben;
- gemeentelijke herindelingen conform het Beleidskader gemeentelijke herindeling (28 mei 2013) onder meer getoetst moeten worden op duurzaamheid, die niet alleen bepaald wordt door de omstandigheden binnen de nieuwe gemeente, maar ook door haar directe omgeving;
- de gemeenten Groningen en Ten Boer met de voorbereidingen van de wettelijke herindelingsprocedure zijn gestart en voornemens zijn om na het zomerreces 2016 in dat kader formele en onomkeerbare stappen met elkaar te zetten gericht op een beoogde herindeling per 1-1-2019;
- wij kennis hebben genomen van het besluit van de raad van de gemeente Haren van 14 december 2015 de zelfstandige status van de gemeente Haren te continueren en voor 1 maart 2016 een brief te sturen aan ons college met een nadere onderbouwing van het besluit;
- wij samen met de gemeente Haren een rapport hebben laten opstellen, waarvan de centrale vraagstelling "Heeft de gemeente Haren zelfstandig een robuuste en bestuurskrachtige toekomst in regionaal perspectief?" wordt beantwoord met "Nee, tenzij";
- wij het college van Haren bij brief van 15 maart 2016 (2016-15.826/11/A.20, BJC) hebben opgeroepen om, gelet op de ernst en de reikwijdte van de conclusies in het rapport, in overleg te treden de gemeenten Groningen en Ten Boer en gezamenlijk te onderzoeken op welke wijze passende oplossingen gevonden kunnen worden voor de geconstateerde knelpunten en hierover voor 1 juni 2016 aan ons verslag te doen.
- wij in dezelfde brief hebben aangegeven dat het college van Haren op basis van dit overleg beide varianten (zelfstandig de knelpunten aanpakken of samen met de gemeenten Groningen en Ten Boer) kan afwegen tegen de vraag waar men de inwoners van Haren het beste mee dient;
- wij op 24 maart 2016 mondeling hebben vernomen dat het college van Haren daartoe wel heeft besloten, maar dit niet in het raadsdebat heeft gemeld en dit ook geen onderdeel van het debat heeft uitgemaakt en evenmin onderdeel uitmaakt van het op 29 maart 2016 door de gemeenteraad van Haren vastgesteld besluit;
- wij het in het belang van de inwoners van Haren van belang vinden om beide verkenningen alsnog mogelijk te maken.

Gelet op:



- artikel 8 van de Wet algemene regels herindeling;

**Besluiten:**

1. het open overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet algemene regels herindeling, vanaf heden te starten met de besturen van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer.

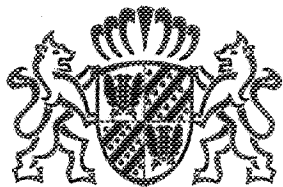
Groningen, 30 maart 2016.

Gedeputeerde Staten voornoemd:

, voorzitter.

, secretaris.



provincie  
groningen

Gedeputeerde Staten

Aan de raad en het college van Burgemeester  
en Wethouders van de gemeenten  
Groningen  
Haren  
Ten Boer

Datum : 28 JUNI 2016  
Briefnummer : 2016-37.239/26/A.8, BJC  
Zaaknummer : 639202  
Behandeld door : D. Meijering-Klaren  
Telefoonnummer : (050) 316 4956  
Antwoord op :  
Bijlage :  
Onderwerp : Vervolg provinciale Arhi-procedure gemeenten Groningen,  
Haren en Ten Boer

Geachte raad, geacht college,

In onze brief van 1 september 2015 (2015-38.408/36/A.12, BJC) aan Provinciale Staten hebben wij aangegeven, dat gemeenten primair zelf verantwoordelijk zijn voor versterking van hun bestuurskracht, voor het vinden van oplossingen om de huidige (en toekomstige) taken en maatschappelijke opgaven goed aan te kunnen, en van gemeenten in onze provincie mag worden verwacht dat zij kunnen aantonen dat hun keuzes met betrekking tot de bestuurlijke toekomst robuuste, bestuurskrachtige gemeenten in regionaal perspectief opleveren. Tevens hebben wij in deze brief aangegeven, dat wij als provinciaal bestuur ook een verantwoordelijkheid hebben voor de kwaliteit van het lokaal en regionaal bestuur in onze provincie.

De gemeente Haren heeft een verkenning uitgevoerd naar de voortzetting van de zelfstandigheid van de gemeente Haren, die heeft geresulteerd in de 'Aanpak beterr Haren'. Wij hebben waardering voor de bereidheid van de gemeente Haren om de zelfstandigheid van Haren nader te onderbouwen. Het gewenste perspectief van een zelfstandig Haren, als een gemeente die dicht bij haar inwoners staat, waar vanuit een actiegerichte aanpak korte lijnen zijn tussen inwoners, organisaties en bedrijven en de gemeente, en waar betrokken burgers zich inzetten voor de gemeenschap (burgerkracht) spreekt ons college aan.

Wij hebben kennis genomen van de Eindrapportage van Berenschot (d.d. 10 december 2014), het B&A-rapport 'Verkenning zelfstandigheid gemeente Haren' (d.d. 3 maart 2016), de verbeterplannen en beleidsvoornemens in het kader van de 'Aanpak Beterr Haren' van de gemeente Haren, van de Deloitte-rapportage 'Financiële stresstest gemeente Haren' (d.d. 1 juni 2016), van de 'Verkenning gemeentelijke herindeling Groningen, Haren en Ten Boer' (d.d. 2 juni 2016) en van het B&A-rapport 'Toetsing Aanpak Beterr Haren' (d.d. 10 juni 2016). Tevens hebben wij kennis genomen van het besluit van de raad van de gemeente Haren van 15 juni 2016.

Uit de voornoemde onderzoeken zijn echter feiten naar voren gekomen, die een zelfstandige toekomst voor Haren ingewikkeld maken. Het gaat dan om de financiën, bestuurskracht, duurzaamheid in regionaal perspectief en maatschappelijke risico's. De wens tot zelfstandigheid van Haren in het licht van de beoordeling van deze feiten is voor ons college een moeilijke afweging.

Gelet op de forse opgaven tot verbetering van het kwetsbare financiële perspectief van Haren (bezuinigingen en lastenverhogingen) en de ingrijpende gevolgen daarvan voor haar inwoners, collectieve voorzieningen en de gemeentelijke organisatie komen wij - alles afwegende - tot het oordeel dat een



zelfstandige gemeente Haren een onvoldoende duurzame, (financieel) robuuste en bestuurskrachtige toekomst heeft in regionaal perspectief.

Wij hebben u bij brief van 30 maart 2016 (2016-19.034/13 extra/A1, BJC) geïnformeerd dat wij het besluit hebben genomen om "vanaf heden een provinciale Arhi-procedure te starten voor de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer", als bedoeld in artikel 8, eerste lid van de Wet algemene regels herindeling. Voor de aanleiding en de overwegingen tot dat besluit verwijzen wij u korthedshalve naar deze brief van 30 maart jl. en het daarbij gevoegde besluit.

De drie gemeenten hebben in het kader van het open overleg onder leiding van de heer H.H. Apotheker en mevrouw A.M.W. Rohen een verkenning uitgevoerd die heeft geleid tot het rapport 'Verkenning gemeentelijke herindeling Groningen, Haren en Ten Boer' (2 juni 2016). Deze verkenning, als eerste uitwerking van een perspectief op de nieuw te vormen gemeente, is door de colleges van de drie gemeenten als "kansrijk perspectief" aangeduid en aan de raden van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer ter besluitvorming aangeboden.

Tijdens het open overleg is gezamenlijk overeengekomen, dat eerst in de gemeenten besluitvorming zou plaatsvinden en vervolgens ons college uiterlijk voor 1 juli 2016 zijn standpunt zou bepalen over het vervolgproces. In de gemeente Haren is gekozen voor besluitvorming over twee sporen: over de voornoemde verkenning naar de zelfstandigheid en over de verkenning naar de gemeentelijke herindeling Groningen, Haren en Ten Boer. Dit om een afweging te kunnen maken met welke variant - zelfstandigheid of herindeling met de gemeenten Groningen en Ten Boer - de inwoners van de gemeente Haren het beste gediend zijn. Wij hebben tevens kennis genomen van de besluiten van de raden van de gemeenten Groningen en Ten Boer van 22 juni 2016.

Nu wij kennis hebben genomen van de besluitvorming in de drie gemeenten, geven wij in deze brief het standpunt van ons college en schetsen wij de contouren van het vervolgproces in de nabije periode.

Wij delen de hoofdconclusie in de voornoemde 'Verkenning', dat herindeling van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer een duurzame, robuuste en bestuurskrachtige gemeente in regionaal perspectief oplevert, die in staat is "een verrijkte, dynamische agenda te realiseren voor Stad en Ommeland". Ook onderschrijven wij dat de nieuwe gemeente "financieel robuust is en beschikt over de organisatiekracht om burgerkracht te organiseren, sociale cohesie te stimuleren en maatwerk te leveren op diverse schaalniveaus". Dit verdient uiteraard nog nadere uitwerking. Wij hebben daarbij tevens goed kennis ervan genomen dat de raden van de gemeenten Groningen en Ten Boer de uitkomst van de gepleegde verkenning onderschrijven, dat de nieuw te vormen gemeente een krachtige bestuurlijke eenheid oplevert op alle relevante terreinen.

In het belang van de inwoners, van versterking van de regionale bestuurskracht en gelet op het draagvlak bij twee van de drie betrokken gemeenten, achten wij het wenselijk dat de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer een nieuwe duurzame, robuuste en bestuurskrachtige gemeente in regionaal perspectief vormen. Daarbij ook overwegend, dat het college van Haren de 'Verkenning gemeentelijke herindeling Groningen, Haren en Ten Boer' volledig heeft omarmd en onderschreven. De door de gemeenten Groningen en Ten Boer gewenste herindelingsdatum van 1 januari 2019 nemen wij over. Tevens hebben wij notie genomen van de overige elementen, die ook in het overleg door de gemeenten naar voren zijn gebracht.

Wij zijn daarom voornemens een herindelingsontwerp op te stellen tot samenvoeging van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer per 1 januari 2019. Afronding van het concept herindelingsontwerp is voorzien direct na het zomerreces. Wij hebben tevens goed kennis genomen van de uitdrukkelijke wens van de gemeenten Groningen en Ten Boer met betrekking tot de figuur van de lichte samenvoeging.

### **Vervolgproces**

Wij hechten aan een zorgvuldig proces, dat samen met de drie gemeenten wordt ingevuld. Het zijn de drie betrokken gemeenten die samen de nieuwe gemeente vormen. Met de gepleegde 'Verkenning gemeentelijke herindeling Groningen, Haren en Ten Boer' ligt er, naar ons oordeel, al een stevige inhoudelijke basis. Tevens hebben wij - met de drie gemeenten - geconstateerd dat er nog onderwerpen zijn,

die nog nadere uitwerking behoeven. Burgernabijheid, overheidsnabijheid en voorzieningen voor de inwoners zien wij als belangrijke thema's bij de vorming van een nieuwe gemeente. De 'Aanpak Beterr Haren' biedt daartoe goede aanknopingspunten. Wij zullen u zo spoedig mogelijk nader informeren over het vervolg en afspraken maken met uw colleges.


Het informeren, betrekken van en investeren in draagvlak onder inwoners en maatschappelijke organisaties zien wij als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten én de provincie. Het belang van de inwoners staat voor ons college voorop bij de vorming van de nieuwe gemeente.

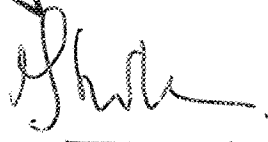
Wij zijn voornemens om samen met de gemeenten nog vóór het zomerreces een informatiebijeenkomst te houden voor de inwoners in de drie gemeenten. Wij zullen zo spoedig mogelijk daarover contact met uw gemeente opnemen en u nader informeren. Tevens zijn wij voornemens om, nog voor de vaststelling van het herindelingsontwerp, in elke betrokken gemeente een bijeenkomst te organiseren om met inwoners en maatschappelijke organisaties in gesprek te gaan over wat zij belangrijk vinden voor de nieuw te vormen gemeente. Ook in het vervolgproces willen wij samen met de gemeenten de inwoners en maatschappelijke organisaties blijven informeren en betrekken.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

 , voorzitter.

 , secretaris.

Een afschrift van deze brief is verstuurd aan Provinciale Staten.



uw brief van nummer  
behandeld door  
doorkiesnummer  
ons kenmerk  
onderwerp  
bijlage(n)

28 juni 2016

M.C. Mosselaar

14 050

Z.12000/UIT.07758

Vervolg provinciale Arhi-procedure  
gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer

1

Haren, 12 juli 2016

verzonden

12 JUL 2016

Aan Gedeputeerde Staten en Provinciale  
Staten van de Provincie Groningen  
Postbus 610  
9700 AP GRONINGEN



Geacht college,

Op 28 juni 2016 hebben gedeputeerden Brouns en Staghouwer van uw college ons mondeling en per brief geïnformeerd over uw besluit 'een herindelingsontwerp op te stellen tot samenvoeging van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer per 1 januari 2019'. Wij hebben hiervan met teleurstelling kennisgenomen.

Op 30 juni 2016 heeft onze gemeenteraad in een ingelaste raadsvergadering gesproken over uw besluit. Ons college heeft de raad voorgesteld mee te werken aan de besprekingen in het kader van de voorbereiding van het herindelingsontwerp, en tegelijk een protest-spoor te bewandelen. De fracties van D66, GVH en CDA hebben hierover een motie ingediend die na enige aanpassing met een meerderheid door de raad is aangenomen. Deze motie genaamd '*Motie bezwaar aantekenen tegen besluit Provincie Groningen d.d. 28 juni 2016, betreffende Vervolg provinciale arhi-procedure gemeenten Groningen*' voegen wij toe ter informatie.

De belangrijkste boodschap in de motie is dat wij bezwaar maken tegen het doorzetten van de arhi-procedure door de Provincie. De belangrijkste redenen daarvoor zijn: 1. Het ontbreken van draagvlak bij onze inwoners voor een herindeling met Groningen en Ten Boer: bij een burgerraadpleging op 19 maart 2014 over het voorlopig besluit om te fuseren met Groningen/Ten Boer heeft 74.5% van de stemgerechtigden een stem uitgebracht. Hiervan gaf 74.1% aan het niet eens te zijn met dit voorlopige besluit. 2. Het door u negeren van het besluit van onze raad om zelfstandig te blijven. 3. Het ontbreken van inhoudelijke bespreking en weerlegging van de uitkomsten van ons rapport 'Beterr Haren' en de ombuigingsvoorstellen. In de bijgevoegde motie vindt u onze uitgebreide inhoudelijke en procedurele bezwaren.

Naast het hiermee kenbaar maken van onze bezwaren bij u als Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten, hebben wij juridisch advies ingewonnen over de mogelijkheden die wij als gemeente hebben om de herindelingsprocedure voor

onze gemeente ongedaan te maken. Op basis van dit juridisch advies zullen wij op korte termijn de Minister verzoeken om spontane vernietiging van het besluit van de Provincie om de arhi-procedure op te starten.

Omdat wij verder gaan met twee sporen, namelijk enerzijds meewerken in het kader van de voorbereiding van het herindelingsontwerp, en anderzijds het protest-spoor in gang zullen zetten, gaan wij onverminderd door met het uitvoering geven aan ons plan 'Beterr Haren' en de ombuigingsoperatie zoals vastgesteld op 20 juni 2016 door onze raad.

Een afschrift van deze brief wordt gezonden aan:

- De gemeente Groningen
- De gemeente Ten Boer
- De Minister van BZK

Hoogachtend,

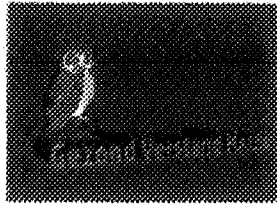
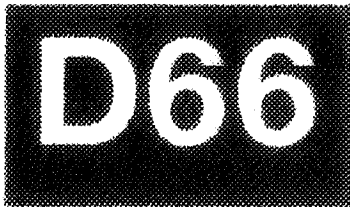
burgemeester en wethouders,

 (over)  
mr. M.P. de Wilde,  
directeur gemeentesecretaris

  
P. van Veen,  
burgemeester

Bijlage:

- Motie 'Bezwaar aantekenen tegen besluit Provincie Groningen d.d. 28 juni 2016, betreffende Vervolg provinciale arhi-procedure gemeenten Groningen'



## **Motie bezwaar aantekenen tegen besluit Provincie Groningen d.d. 28 juni 2016, betreffende Vervolg provinciale arhi-procedure gemeenten Groningen**

De gemeenteraad van Haren, in vergadering bijeen op donderdag 30 juni 2016,

### **Constaterende dat:**

- Gedeputeerde Staten van Groningen voornemens zijn een herindelingsontwerp op te stellen tot samenvoeging van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer;
- Dit herindelingsontwerp zal worden samengesteld in twee maanden tijd, tijdens het zomerreces;
- GS Groningen stellen, in een brief van 28 juni 2016, dat 'het college van Haren de 'Verkenning gemeentelijke herindeling Groningen, Haren en Ten Boer' volledig heeft omarmd en onderschreven;
- In het beleidskader gemeentelijke herindeling 2013<sup>1</sup> wordt gesteld dat Provincies zelf een arhi-procedure kunnen starten indien 'herindelingsdiscussies tussen gemeenten jarenlang voortduren' of indien er 'urgente problemen die alleen kunnen worden opgelost met een herindeling' spelen;
- In het beleidskader gemeentelijke herindeling 2013 wordt gesteld dat bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak van groot belang is en dat een herindeling bij voorkeur 'van onderop' moet komen;
- Er binnen Haren geen bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak is voor een herindeling met Groningen en Ten Boer, gelet op de uitkomst van de burgerraadpleging en de uitslag van de gemeenteraadsverkiezing op 19 maart 2014 en de besluiten van de raad van 14 december 2015 en 15 juni 2016;
- In het coalitieakkoord van GS<sup>2</sup> staat dat herindeling niet zal worden opgelegd;
- In de brief van 3 december 2015 van GS<sup>3</sup> aan het gemeentebestuur van Haren staat dat de Provincie niet eigenstandig gebruik zal maken van haar bevoegdheden als daarvoor geen draagvlak bij de betrokken gemeenten bestaat;
- GS Groningen Haren de ruimte hebben gegeven om de knelpunten uit het rapport B&A te weerleggen dan wel aan te pakken en om zelf de afweging te maken waar de inwoners van Haren het beste mee gediend zijn, zie brief 15 maart 2016 en besluit GS d.d. 30 maart 2016;
- De gemeente Haren naar het oordeel van de raad de knelpunten uit het B&A-rapport voldoende heeft weerlegd dan wel een gedegen basis heeft gelegd voor een oplossing;
- De gemeente Haren de financiële bevindingen van Deloitte heeft verwerkt in een ombuigingsopdracht die volledig voldoet aan de vereisten om de financiële kengetallen van Haren weer op orde te brengen;

### **Overwegende dat:**

- De inwoners van Haren in maart 2014 in grote meerderheid hebben laten weten dat er geen draagvlak is voor herindeling met Groningen en Ten Boer (burgerraadpleging en gemeenteraadsverkiezing);

- De gemeenteraad in december 2015 en in juni 2016 heeft besloten de zelfstandigheid van Haren te handhaven;
- De raden van Groningen en Ten Boer op 22 juni 2016 primair hebben uitgesproken dat voor hen deelname van Haren aan de herindeling niet nodig is;
- Het de nadrukkelijke wens van de gemeenten Groningen en Ten Boer is dat de herindeling plaats vindt als 'lichte samenvoeging';
- Aan de voorwaarden tot lichte samenvoeging, zoals gesteld in het beleidskader van minister R. Plasterk, zoals gesteld in de kamerbrief van 30 juni 2015<sup>4</sup>, niet wordt voldaan, als Haren bij deze herindeling zou worden betrokken;
- Derhalve in dat geval de reguliere Arhi-procedure moet worden gevolgd;
- Op geen enkele manier is aangetoond dat de herindeling tussen Groningen en Ten Boer, over de wenselijkheid waarvan beide gemeenten het eens zijn, geen doorgang kan vinden en geen succes kan worden zonder deelname van Haren;
- GS op geen enkele manier aannemelijk hebben gemaakt, laat staan aangetoond dat een herindeling van Haren met Groningen en Ten Boer in het belang is van de inwoners van Haren;
- De raad van Haren op 15 juni 2016 een weloverwogen keuze heeft gemaakt voor het zelf aanpakken van de knelpunten uit het rapport B&A op basis van de uitkomsten van Beterr Haren en een aanvullende financiële taakstelling, omdat hiermee naar zijn overtuiging de inwoners beter worden gediend dan met een herindeling met Groningen en Ten Boer;
- GS in hun besluit van 30 maart 2016 noch in hun brief van 28 juni 2016 hebben aangetoond dat sprake is van enige in het beleidskader van 2013 genoemde situatie (jarenlange discussie tussen gemeenten dan wel een urgent probleem dat alleen kan worden opgelost met een herindeling) die een grond kan zijn voor toepassing van artikel 8 Wet arhi met betrekking tot Haren;
- GS in hun brief van 28 juni op geen enkele wijze inhoudelijke onderbouwing geven aan de 'felten' die leiden tot de opvatting dat een zelfstandige gemeente Haren een onvoldoende duurzaam, (financieel) robuuste en bestuurskrachtige toekomst heeft in regionaal perspectief, noch worden de uitkomsten van 'Beterr Haren' en de ombuigingsvoorstellen inhoudelijk besproken en weerlegd;
- GS in hun brief van 28 juni 2016 evenmin aantonen dat na uitvoering van het pakket van maatregelen waartoe de raad van Haren op 15 en 20 juni 2016 heeft besloten, sprake zal zijn van een urgent probleem dat alleen met herindeling kan worden opgelost;
- GS zelfs in het geheel niet inhoudelijk zijn ingegaan op de oplossingen waartoe de raad van Haren op basis van Beterr Haren en de aanvulling daarop naar aanleiding van de globale toetsing van Beterr Haren door B&A en de rapporten van Deloitte in zijn vergaderingen van 15 en 20 juni 2016 heeft besloten, hoewel zij zelf hadden gevraagd om een verkenning van de mogelijkheden om als gemeente zelf de knelpunten uit het rapport B&A op te lossen;
- Het in de rede had gelegen dat GS, indien zij twijfels hadden over de vraag of Haren het pakket van maatregelen volgens plan zou kunnen uitvoeren, aan Haren de kans had gegeven om vóór, bijvoorbeeld, 1 januari 2019 aan te tonen dat het hiertoe werkelijk in staat is;
- Hiervoor des te meer reden is omdat GS zelf in de tweede alinea van hun brief van 28 juni 2016 hebben aangegeven dat het in Beterr Haren geschetste perspectief van een zelfstandig Haren het college aanspreekt, en het GS bekend is dat hiervoor bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak is;
- Het door GS op 30 maart 2016 afgedwongen open overleg heeft geresulteerd in een rapport 'Verkenning gemeentelijke herindeling Groningen, Haren en Ten Boer' dat niet middels een officieel collegebesluit door het college van Haren 'volledig is omarmd en onderschreven';
- Genoemd rapport op geen enkele wijze aan toont hoe de knelpunten in Haren gaan worden opgelost;
- Genoemd rapport op geen enkele wijze inzicht geeft in wat samenvoeging met Groningen de inwoners

van Haren concreet gaat kosten en opleveren;

- Genoemd rapport door een meerderheid van de gemeenteraad is gekwalificeerd als van onvoldoende meerwaarde voor de inwoners van Haren;
- Derhalve niet kan worden aangenomen dat de gemeenteraad van Haren genoemd rapport als basis voor een herindelingsontwerp acceptabel vindt;
- Dat het maken van een herindelingsontwerp in twee maanden, tijdens het zomerreces, getuigt van gebrek aan respect voor het onderwerp en voor de inwoners en het gemeentebestuur van Haren en dat deze onbehoorlijke werkwijze leidt tot onzorgvuldigheid;
- GS systematisch de democratische spelregels negeren, het standpunt van de Harense bevolking en de gemeenteraad aan de kant schuiven en het begrip 'lokaal bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak' systematisch negeren;
- GS het eigen coalitieakkoord schenden en niet handelen volgens de brief van 3 december 2015 (niet eigenstandig ingrijpen);
- GS, door het besluit van het gemeentebestuur van Haren de problemen zelf op te lossen, te overrulen, het gemeentebestuur weliswaar niet de jure maar wel de facto onder curatele stelt;
- Op geen enkele wijze kan worden gelegitimeerd dat deze, door GS gecreëerde situatie in het belang van de inwoners van Haren zal zijn;
- Het besluit van GS geen deugdelijke, dat wil zeggen feitelijke en controleerbare motivering kent;

**Spreekt uit:**

- Bezwaar te maken tegen de voortgang van de arhi-procedure op grond van de onzorgvuldige en mogelijk zelfs onrechtmatige wijze;

**Verzoekt het college:**

- Bij de Provincie (GS en PS) deze inhoudelijke en procedurele bezwaren kenbaar te maken;
- Bij het ministerie van BZ bezwaar aan te tekenen tegen de wijze waarop GS Groningen de arhi-procedure in maart in gang heeft gezet en deze thans wil doorzetten en daarbij aandacht te besteden aan: alle vormen van motiveringsgebreken, negeren van draagvlak, (on)zorgvuldigheid, (on)rechtmatigheid, inconsistentie (coalitieakkoord en brief 3 december 2015) en het ontbreken van goedkeuring door de gemeenteraad;
- De minister te verzoeken het besluit van GS te schorsen en voor te dragen voor vernietiging;
- Juridisch advies in te winnen van een onafhankelijk juridisch adviseur, alvorens te besluiten deel te nemen aan het overleg dat moet leiden tot het opstellen van een herindelingsontwerp;
- De raad in te lichten wanneer het advies ontvangen is en voordat overleg gestart wordt. Mocht besloten worden aan het overleg deel te nemen, dan onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat het besprokene volledig met de raadsleden wordt gedeeld.
- Onverminderd uitvoering te geven aan Beterr Haren en de ombuigingsoperatie zoals vastgesteld op 20 juni 2016;

en gaat over tot de orde van de dag.

De fracties van D66, Gezond Verstand Haren en CDA

*in een brief*

### **<sup>1</sup>Beleidskader 2013**

Het kabinet heeft een voorkeur voor herindelingsvoorstellen die op de steun van alle betrokken gemeenten kunnen rekenen. Herindelingsadviezen van onderop, die bij gemeenten zelf vandaan komen, worden daarom door het kabinet toegejuicht. Wel wil het kabinet voorkomen dat herindelingsdiscussies tussen gemeenten jarenlang voortduren zonder reëel zicht op een bevredigende uitkomst. Provincies kunnen in dergelijke gevallen en in gevallen waar naar het oordeel van de provincie urgente problemen spelen die alleen opgelost kunnen worden met een herindeling, het initiatief nemen in het gesprek over versterking van de gemeentelijke bestuurskracht en wanneer nodig zelf een arhi-procedure starten.

### **<sup>2</sup>Coalitieakkoord GS Groningen 2015**

Ons uitgangspunt is dat de herindeling niet wordt opgelegd, we ondersteunen de initiatieven die gemeenten aandragen. We zien voor ons een stimulerende rol, maar de gemeenten bepalen zelf het proces van herindeling. Wij faciliteren, ondersteunen en bevorderen met als doel het tot stand komen van gemeenten met voldoende toekomst bestendige bestuurskracht.

### **<sup>3</sup>Brief GS aan gemeenteraad Haren 3 december 2015**

Gemeenten zijn, in onze visie, in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het lokale bestuur en zelf aan zet als het gaat om het vinden van oplossingen om hun huidige en toekomstige maatschappelijke opgaven goed op te kunnen blijven pakken. Het wordt in beginsel aan de gemeenten gelaten om hun eigen keuzes te maken met betrekking tot hun bestuurlijke toekomst en voorstellen tot gemeentelijke herindeling te doen

Op verzoek van gemeenten zullen wij het tot stand komen van gemeenten met voldoende toekomstbestendige bestuurskracht faciliteren, ondersteunen en bevorderen. Ons uitgangspunt is dat gemeentelijke herindeling niet wordt opgelegd. Dit betekent dat ons college niet eigenstandig gebruik zal maken van zijn bevoegdheid om herindelingsvoorstellen te doen, als daarvoor geen draagvlak bij de betrokken gemeenten bestaat. Wij geven de gemeenten nadrukkelijk de ruimte om hun eigen verantwoordelijkheid in deze te nemen en die in te vullen.

### **<sup>4</sup>Uit kamerbrief Plasterk 30062015**

Verzoeken tot gemeentelijke herindeling via een lichte samenvoeging worden beoordeeld aan de hand van de volgende twee criteria:

- 1. Er is overeenstemming tussen de gemeenten.** De rechtsgevolgen voor en na de herindeling zijn voor de betrokken gemeenten verschillend. Het is van belang dat de gemeenten zich hiervan bewust zijn en alle achter de keus voor deze herindelingsvariant staan.
- 2. Er zijn afspraken over de rechtspositie van het personeel.** De medewerkers van de bij een lichte samenvoeging betrokken gemeenten hebben niet dezelfde positie. De medewerkers van de op te heffen gemeente(n) vallen onder het regime van de Wet arhi (tijdelijke aanstelling en binnen zes maanden na de herindeling een besluit over definitieve plaatsing), terwijl de medewerkers van de niet op te heffen gemeente hun aanstelling behouden. Het verleden leert dat dit verschil geen problemen oplevert als de gemeenten onderling voor de herindeling goede afspraken maken over de plaatsing van medewerkers.